

Lokalna Eko Zdrava Tržnica

Znesek v €, skupna vrednost operacije:	124.261,47
Viri sofinanciranja	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Znesek v €, višina sofinanciranja:	49.542,64
Status – faza:	V teku
Začetek:	01.03.2020
Predviden zaključek:	31.03.2021

Izzivi:

Ne zgolj zaradi potreb obiskovalcev in prebivalcev, temveč tudi zaradi potreb samih ponudnikov, je ključni izziv operacije povečanje deleža eko hrane in lokalno pridelanih izdelkov v lokalnem javnem življenju ob hkratnem povezovanju lokalnih ponudnikov na način, da bodo složno in skupaj predstavljali in tržili svoje eko izdelke na lokalni eko zdravi tržnici, vzpostavljeni na čudoviti in dostopni lokaciji. Z navedenim se bodo ne samo izboljšali pogoji za razvoj lokalne ekonomije, temveč tudi spodbujala samooskrba z ekološko pridelano hrano in izdelki, nadalje pa vplivalo tudi na prenos dobre prakse med druge lokalne ponudnike in v javne institucije. Ekološka pridelava je najvišja stopnja in možnost lokalne trajnostne samooskrbe.

V Občini Razkrižje je vse več kmetij, ki imajo registrirano dopolnilno dejavnost oz. je kmetija registrirana kot turistična kmetija, ni pa neke urejene skupne točke oz. lokacije, kjer bi ti ponudniki lahko presežek pridelkov ponudili in tržili. Tako se ne samo med ponudniki, temveč tudi med obiskovalci in prebivalci, pojavlja vedno večje zavedanje, da so domača hrana, kozmetika, sadje, zelenjava, bolj okusni in zdravi ter malo višjo ceno odtehta poln okus ter prihranek na poti in času.

Rešitev:

Ugotavljamo, da so v občini prostorske danosti za ureditev takšne skupne točke dosegljive. Primerno urejen prostor za tržnico se tako da brez večjih gradbenih vlaganj urediti v naselju Šafarsko, kjer bodo domači proizvajalci in pridelovalci lahko ponudili naprodaj svoje izdelke in pridelke domačinom in obiskovalcem, hkrati pa se bo ponudnikom iz območij sosednjih občin ponudila priložnost širše promocije. Prav tako bi na tržnici imeli možnost domačini kupiti zdrave domače pridelke zelenjave, vrtnin, izdelke domače obrti (med, žganje, ročna dela). Ker gre za dostopno točko, mimo katere se giblje večje število ljudi, bodo pridelki in izdelki na voljo stalno tudi preko samopostrežnega avtomata.

Vzpostavitev lokalne eko zdrave tržnice na trenutni lokaciji v naselju Šafarsko, kjer se bo točno vedelo kdo in kaj prodaja (z ustreznimi listinami in certifikati o neoporečnosti pridelkov in izdelkov) bo inovativno povezovala različne oblike trženja lokalnih eko izdelkov doma in drugod. Ob tem bo

1/3

ključnega pomena tudi povezovanje z lokalnimi eko ponudniki iz območij sosednjih občin, v smislu njihove predstavitve lokalnim porabnikom.

Namen operacije je ureditev obstoječe lokacije na prostem v naselju Šafarsko, ki se že uporablja za potrebe ponudbe lokalnih pridelkov in izdelkov. Lokalna Eko Zdrava Tržnica bo urejena z novo kmetijsko mehanizacijo in bo ustrezno opremljena s sanitarijami, stojnicami, samopostrežnim avtomatom, hladilnikom, urbano opremo, ki obsega pitnik, klopi, koše, stojalo za kolesa, ter bo ustrezno promovirana v medijih in sejnih ter označena s tablami in kažipotji.

Cilji operacije so splošni *Izboljšanje pogojev za učinkovito delovanje lokalne ekonomije* in specifični *Inovativne pobude za izboljšanje pogojev gospodarjenja*. Navedeno vodi v:

- izboljšanje kakovosti življenja in dela v lokalni skupnosti,
- izboljšanje pogojev za trženje lokalnih pridelkov in izdelkov, njihovo promocijo in ponudbo tako prebivalcem kot obiskovalcem območja občine in posledično LAS Prlekija,
- povečanje lokalne trajnostne samooskrbe,
- gospodarsko rast občine in posledično območja LAS Prlekija in širše,
- povečanje atraktivnosti občinskega središča in posledično območja LAS Prlekija in širše.

Lokalna trajnostna oskrba s hrano predstavlja lokalno pridelano in predelano hrano, ki je fizično in cenovno dostopna lokalnemu prebivalstvu ter porabljena na lokalnih trgih – »od njive do krožnika v lokalnem okolju«. Zadostna lokalna pridelava, predelava in poraba hrane pa je pomembna tudi iz vidika:

- zmanjšanja odvisnosti od zunanje trgovine, kar je pomembno predvsem v času motene globalne oskrbe,
- urejenosti in obdelanosti podeželja,
- ohranjanja delovnih mest na podeželju in v živilski predelovalni industriji,
- zmanjšanja revščine in družbene neenakosti,
- varovanja okolja (dolgi transporti živil, prispevajo k povečani porabi fosilnih goriv, hrupu in onesnaženju zraka, povečani uporabi embalaže in dodajanju umetnih barvil ter konzervansov živilom),
- izboljšanja zdravja prebivalstva kot posledica uživanja s stališča prehranske vrednosti kakovostnejše hrane (višja hranilna vrednost, višja vsebnost vitaminov) in trajnejšega zagotavljanja virov živil ter posledično manjše možnosti deficita določenih mikrohranil v prehrani.

Glavne aktivnosti:

Investitor Občina Razkrižje bo skupaj s partnerji na lokaciji samostojno izvedla ureditvena dela, upravljala nabavljen stroj in postavila nabavljeno opremo na tržnico.

V okviru operacije bodo nabavljeni/upravljeni/postavljeni/objavljeni:

- univerzalni traktor s priključki, 1 kom,
- eko mobilne sanitarije, 2 enoti (moški, ženski + invalidski),
- montažne stojnice 5 kom,
- samopostrežni avtomat 1 kom,
- hladilnik 1 kom,
- urbana oprema (1 pitnik, 5 klopi, 5 košov, 1 stojalo za kolesa),
- ureditve potrebnih komunalnih vodov (vodovod, elektrika, odpadne vode),
- 1 tabla in 5 kažipotov,
- 30 objav v medijih,
- 1 skupni sejemski nastop eko ponudnikov (30 m²).

Pričakovani učinki:

Inovativni pristop se bo odrazil v povečanju turističnih prilivov v občini in posledično v območju LAS Prlekija, prihranku pri stroških prevoza in dodatni zaposlitvi, kar odtehta stroške obratovanja lokalne eko zdrave tržnice (stroški vzdrževanja in investicijsko vzdrževanje), materialne in upravljalne stroške. Pozitivni učinki se bodo odrazili tudi v ekološkem prispevku, saj bo z ureditvijo lokalne eko zdrave tržnice zmanjšana poraba energije, ki bi jo pridelovalci kot

2/3

ponudniki in prebivalci kot kupci porabili za prodajo ali nakup pridelkov in izdelkov (manjša poraba goriva, posledično manjša onesnaženost okolja tako z plini in prašnimi delci). Omogočen bo tudi prosti dostop do pitne vode, saj bo na lokalni eko zdravi tržnici postavljen javni pitnik vode. Prav tako pa se bo izboljšala kakovost bivalnega okolja, saj bo lokalna eko zdrava tržnica celostno urejena v lepem in naravnem okolju.

Ciljne skupine:

Ciljne skupine operacije so kmetovalci, ki že imajo registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji; kmetje, ki želijo registrirati dopolnilno dejavnost; eko pridelovalci in pridelovalci, ki se šele usmerjajo v eko; kmetje, ki kmetujejo na sonaravni način; izdelovalci (obrtniki, rokodelci, ...); širša javnost (prebivalci, mimoidoči, obiskovalci), v vlogi kupcev lokalnih pridelkov; večji potencialni odjemalci pridelkov (javni zavodi, večji turistični porabniki, ...) kot izvajalci zelenih naročil; nosilci turističnih dejavnosti, društva in raziskovalci.

Pričakovani kazalniki:

Število urejenih lokacij za dvig kakovosti življenja: 1.

Število storitev za spodbujanje inovativnosti: 1.

Število novih delovnih mest: 1.

Javnost (preko tiskanih in spletnih medijev)

- Spletna stran Evropske komisije, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_sl.htm
- Spletna stran Programa razvoja podeželja PRP 2014-2020: <https://www.program-podezelja.si/sl/>
- Spletna stran Lokalne akcijske skupine Prlekija: <http://www.las-prlekija.com/>

Podatki o financiranju:

Operacijo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014-2020.

Za vsebino je odgovorna Občina Razkrižje. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014-2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.